

Klimroos

Beschrijving volgsysteem Jonge Kind
kleuters (groep 1-2)

Maart 2022

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2022 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Volgsysteem Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse volgsystemen op de markt. Deze kindvolgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Beschrijving van volgsysteem Jonge Kind

Sinds 2013 maakt SLO van veelgebruikte volgsystemen voor jonge kinderen beschrijvingen. SLO geeft met deze beschrijving een objectief beeld van het kindvolgsysteem.

Beschrijvingsformat

Een beschrijving wordt gemaakt aan de hand van een format met dezelfde onderdelen. Daar waar informatie van de uitgever wordt aangehaald wordt dat tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving wordt, nadat deze is voorgelegd aan de uitgever, weergegeven en gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

Klimroos Beschrijving

Titel	<i>Klimroos, ontwikkelingsvolgsysteem voor de groepen 1-4 van de basisschool.</i>
Auteur(s)	Ewald Vervaet
Uitgever	Ontdekkend leren, Amsterdam
Jaar van uitgave	2022
Doelgroep	Kinderen in groep 1 tot en met 4 van de basisschool.
Samenstelling van het volgsysteem	<i>Klimroos</i> bestaat uit een handleiding (ISBN 978-94-929-7711-3) en een observatielijst.
Doorgaande lijn	Het systeem loopt van groep 1 tot en met 4. Er is geen aansluiting met peuters of hogere groepen beschikbaar.
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	<p>'<i>Klimroos</i> is binnen de leerlingvolgsystemen een ontwikkelingsvolgsysteem. Het brengt de psychologische ontwikkeling van het kind in de groepen 1-4 van de basisschool in beeld op basis van proeven.'</p> <p>'<i>Klimroos</i> is ontstaan vanuit de behoefte van leerkrachten van de groepen 1-4 om de daadwerkelijke ontwikkeling van hun leerlingen te kunnen volgen. Dit in tegenstelling tot volgsystemen op basis van gemiddeldes.'</p>
Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals aangegeven in het volgsysteem	<p>'De basis van <i>Klimroos</i> als ontwikkelingsvolgsysteem is de psychologische en neurologische ontwikkeling. In beide ontwikkelingen zijn zintuigen, motoriek en het denken even belangrijk. Ieder kind doorloopt op elk ontwikkelingsgebied dezelfde opeenvolgende fasen. <i>Klimroos</i> geeft de mogelijkheid om de ontwikkelingsfase op het betreffende ontwikkelingsgebied nauwkeurig vast te stellen. Zoals een zaaddragende plant de stadia van zaadje, wortel, stengel, knop tot bloem doormaakt, zo ontwikkelt een mens zich in biologisch opzicht van embryo, baby, peuter, kleuter, schoolkind, adolescent en jong-volwassene tot volwassene en daarmee in psychologisch en neurologisch opzicht van de ene fase naar de volgende fase. In de periode die een kind doorbrengt in groep 1 tot en met 4, doorloopt het vier ontwikkelingsfasen. Kennis</p>

	over deze fasen is daarom voor de leerkracht van het jonge kind van groot belang.'
Inhoud	<p><i>Klimroos</i> bestaat uit twee delen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ De ontwikkelingsgebieden klanken & vormen, lezen, schrijven en rekenen. ○ De emotionele en de sociale ontwikkeling. <p>'Met <i>Klimroos</i> kan de school elk kind volgen op de drie belangrijkste ontwikkelingsgebieden: lezen, schrijven en rekenen.'</p> <p>'De kern van <i>Klimroos</i> bestaat uit acht proeven. Twee proeven hebben betrekking op voorwaardenscheppend lees- en schrijfonderwijs (klank- en vormrijpheidstoets), zes proeven vallen onder de kernvakken van de basisschool: lezen, schrijven en rekenen. '</p>
Aspecten taalontwikkeling	<p>Klank- en vormrijpheid (voorbereidend)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Woordlengteproef ○ Zelfportretproef <p>Leesrijpheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Schrijfproef ○ Leesproef <p>Schrijfrijpheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 varianten: Dicteproef en bijschriftproef <p>'In <i>Klimroos</i> vallen spreken en luisteren onder taal als klanksysteem. Schrijven en lezen vallen niet onder taal maar onder geletterdheid: in het schrijven worden taalklanken omgezet in figuren die voor vaste klanken staan – letters geheten; omgekeerd worden in het lezen letters omgezet in taalklanken en verbonden tot gesproken – of bij stillezen uitspreekbare – woorden en zinnen.'</p>
Aspecten rekenontwikkeling	<p>Rekenrijpheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Telproef ○ Getalbegripproef ○ Somproef
Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling	<p>Emotionele rijpheid groep 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ De uitdrukkingproef (2 varianten: verschilproef en zelfkennisproef) <p>De sociale rijpheid groep 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Boter-kaas-en-eieren-proef ○ Hinkelspelproef
Aspecten bewegingsonderwijs	'Daarnaast is het uiteraard van belang dat het kind zich in alle opzichten optimaal blijft ontwikkelen.'

	<p>Fijn- en grofmotorisch handelen, vrij bewegen en spelen, voorwaarden voor de totale ontwikkeling, blijven hierbij onmisbaar.'</p> <p>De ontwikkeling op deze gebieden wordt echter niet expliciet gevolgd met de proeven van <i>Klimroos</i>.</p>
Werkwijze	<p>De start voor het werken met <i>Klimroos</i> ligt in de vrije waarnemingen. Als op een bepaald gebied al voldoende vrije waarnemingen zijn genoteerd, hoeft de betreffende proef niet gedaan te worden.</p> <p>Proeven waar wel voor gekozen wordt, dienen elke vier tot zes maanden afgenomen te worden. Op die manier wordt de voortgang in de ontwikkeling op die proeven vastgelegd. Centraal daarbij staan de fasen van ontwikkeling waarin een kind zich kan bevinden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ de jonge peuter (fase 11 – gemiddeld 3;0-3;9) ○ de oudere peuter (fase 12 – gemiddeld 3;9-4;6) ○ de kleuter (fase 13 – gemiddeld 4;6-6;6) en ○ het jonge schoolkind (fase 14 – gemiddeld 6;6-8;6). <p>De proeven kunnen verspreid over de periode van vier tot zes maanden afgenomen worden.</p>
Aanwijzingen voor registratie	<p>Vrije waarnemingen en resultaten van de proeven worden vastgelegd in de observatielijst. Deze wordt aangeleverd als Word-bestand. De lijst kan worden geprint en worden ingevuld, maar er kan ook voor elk kind een bestand worden aangemaakt waarin digitaal wordt bijgehouden wat de resultaten op de verschillende gebieden zijn.</p> <p><i>Klimroos</i> staat sinds 17 maart 2022 ook in ParnasSys-leerlijnen. <i>Klimroos</i> kan, indien gewenst, ook worden aangesloten op Esis of Dotcom.</p> <p>Resultaten van de proeven kunnen worden gebruikt bij overleg of gesprek met IB'er, directie of collega's, als ook met ouders.</p>
Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen	<p>In hoofdstuk 4 van de handleiding (Verdieping van de theorie) worden uitgebreide aanwijzingen gegeven voor het goed kunnen bepalen van de juiste ontwikkelingsfase bij een proef. Ook wordt daar iets gezegd over de inrichting van het lees- en rekenonderwijs op basis van de rijpheden.</p> <p>'Als bij een leerling een leerprobleem wordt gesignaleerd duidt dat erop dat de rijpheid voor de betreffende stof niet (helemaal) goed is onderzocht. In de licentie (artikel 1) is afgesproken dat slechts een leerling die lees-/reken-/schrijfrijp is, met lees-/reken-/schrijfles begint. Daarom stopt een leerling met een leerprobleem onmiddellijk met de</p>

	<p>betreffende leerstof en wordt zijn rijpheid ervoor na enige tijd opnieuw onderzocht. Bij een gesignaleerd probleem geeft <i>Klimroos</i> daarom geen specifieke aanwijzingen voor hulp aan de leerling, anders dan dat onmiddellijke stoppen.'</p>
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Klimroos</i> is alleen via een licentie beschikbaar. • Bij de licentie voor <i>Klimroos</i> hoort een cursus die het zelfstandig leren uitvoeren en interpreteren van vier proeven van <i>Klimroos</i> en de theoretische achtergrond van de 21 <i>Klimroos</i>-proeven behandelt. • Bij drie proeven (zelfportretproef, schrijfproef en leesproef) zijn korte instructiefilms. • Op 11 september 2021 heeft de kerngroep van de Werk- en Steungroep Kleuteronderwijs (WSK) – minus Ewald Vervaeet – aan <i>Klimroos</i> de WSK-Erkenning verleend.